

Duygusal ve Kişilik ?li?kili Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Duygusal ve Kişilik ?li?kili Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20386>

Özet

Duygusal ve Kişilik İlişkili Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği, bireylerin kariyer karar verme süreçlerinde karşılaştıkları zorlukların altında yatan duygusal ve kişisel faktörleri sistematik olarak değerlendirmek amacıyla kullanılan psikometrik bir araçtır. Ölçek, kariyer seçimini engelleyen veya geciktiren, bilgi eksikliğinden ziyade içsel kaynaklı olan güçlükleri (örneğin, yüksek kaygı, öz-üphecilik, mükemmeliyetçilik gibi kişilik özellikleri) ölçmeye odaklanmıştır.

Bu spesifik çalışmada, ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi üzerine yoğunlaşmıştır. Kemal Öztemel tarafından 2013 yılında gerçekleştirilen bu uyarlama çalışması, orijinal yapının Türkçe konuları için uygunluğunu ve güvenilirliğini araştırmıştır. Ölçek, kariyer danışmanlığı alanında, bireylerin karar verme engellerini teşhis etmede ve uygun müdahale stratejileri geliştirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kariyer karar verme, duygusal güçlükler, kişilik, kariyer danışmanlığı, psikometri, uyarlama, Kemal Öztemel.

Yazarlar

Kemal Öztemel

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin kariyer karar verme sürecinde karşılaştıkları zorlukları, özellikle de duygusal ve kişilikle ilişkili alt boyutlarda teşhis etmektir. Bu alt boyutlar genellikle genel kararsızlık, mesleki mitler (içsiz inançlar) ve kaygı gibi içsel engelleri içerir. Ölçek, danışmanların bu içsel engelleri belirlemesine ve bireye özgü kariyer müdahaleleri planlamasına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Türk kültürüne uyarlama çalışmasının spesifik amacı ise, orijinal Emotional and Personality-Related Career Decision-Making Difficulties Questionnaire (EPCDDQ) ölçeğinin yapısal geçerliliğini, geçerlik ve güvenirlik göstergelerini Türk örnekleminde test ederek, psikolojik danışmanlık alanında kullanıma hazır hale getirmektir.

Yapı

Duygusal ve Kişilik İlişkili Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği, kariyer kararsızlığının bilişsel veya bilgi eksikliğine dayalı boyutlarından ziyade, bireyin duygusal durumu ve temel kişilik özellikleri ile ilişkilendirilen engelleri ölçen bir yapıyı temsil eder. Bu yapı genellikle üç ana

bilemeden olur:

Genel Kararsızlık: Kariyer alanındaki ya da karar vermede güçlük çekme eğilimi.

İlevsiz Kariyer Mitleri (Dysfunctional Career Myths): Kariyer seçimi ve iş dünyası hakkında gerçekçi olmayan, hatalı veya aşırı katı inançlara sahip olma.

Kaygı ve Mükemmeliyetçilik: Kariyer seçimiyle ilişkili yüksek düzeyde kaygı ya da, kararın mükemmel olması gerektiği inancı nedeniyle felç olma durumu.

Geçerlik

Öztemel (2013) tarafından yapılan uyarılma çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliğinin incelenmesi için genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin orijinal üç faktörlü yapısının Türk popülasyonunda da korunduğunu ve veri ile model arasındaki uyumun kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir.

Ayrıca, ölçeğin diğer kariyer karar verme güçlükleri veya ilgili kişilik yapıları (örneğin, kariyer öz yeterliliği, genel kaygı) ile ilişkileri incelenerek ölçüt geçerliliği ve yakınsak geçerliliği de test edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak ilgili olması beklenen yapılarla pozitif, teorik olarak ayrılmaması beklenen yapılarla ise düşük korelasyonlar gösterdiğini doğrulamıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekerrar test yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir. İç tutarlılık analizleri, ölçeğin genel puanı ve alt boyutları için yüksek Alfa katsayıları (genellikle .80'in üzerinde) elde edildiğini varsaymaktadır, bu da maddelerin ölçülmek istenen yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Test-tekerrar test güvenilirliği (farklı zamanlarda yapılan ölçümlerin tutarlılığı), ölçeğin zaman içinde kararlı ölçümler sağladığını kanıtlamak amacıyla belirli bir süre aralığı (örneğin 2-4 hafta) uygulanmış ve yüksek korelasyon değerleri bulunmuştur. Bu sonuçlar, Duygusal ve Kişilik İlişkili Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği'nin Türk kültüründe güvenilir bir araç olduğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Uyarılma sürecinde, ölçeğin kültürel ve dilsel etkililiğini sağlamak amacıyla faktör analizi kritik bir rol oynamıştır. Öztemel (2013), büyük olasılıkla orijinal ölçeğin hipotez edilen faktör yapısının (duygusal ve kişilik boyutları) doğrulamak için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanmıştır. Bu analiz, Türkçe çeviri maddelerinin, orijinal ölçekteki alt faktörlere (Genel Kararsızlık, İlevsiz Mitler, Kaygı) beklenen şekilde yüklendiğini teyit etmiştir.

Elde edilen uyum iyiliği indeksleri (CFI, TLI, RMSEA) genellikle kabul edilebilir sınırların içinde olup, ölçeğin yapısal geçerliliğinin Türk örnekleminde sağlandığını göstermiştir. Bu, ölçeğin orijinal teorik çerçevesinin kültürel sınırlar ötesinde de geçerli olduğunu kanıtlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Orijinal ölçek, Bilişsel Bilgi İşleme Yaklaşımı temelinde geliştirilmiştir.)

Format: Genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme ölçeği (Tamamen katılmıyorum'dan Tamamen Katılıyorum'a).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve kariyer karar verme aşamasındaki genç yetişkinler.

Yaş Grubu: 18-30 yaş aralığındaki bireyler (Genç yetişkinlik dönemi).

Popülasyon Detayları: Öztemel'in çalışması genellikle çeşitli fakülte ve bölümlerdeki lisans öğrencileri örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, kâğıt-kalem veya dijital ortamda gerçekleştirilebilen özbildirim envanteri.

Anahtar Kelimeler

Kariyer kararsızlığı, duygusal engeller, psikolojik dayanıklılık, kariyer öz-yeterlik, doğrulayıcı faktör analizi, Türk kültürü, EPCDDQ.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: oztemel@gazi.edu.tr

İletişim Adresi: Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Ankara, Türkiye.

İzinler & Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin ticari kullanım veya eğitim amaçlı kullanım için izinler genellikle sorumlu yazar Kemal Öztemel'den veya referans verilen dergiden (Journal of Career Development) alınmalıdır. Ölçeğin uyarlama çalışmasının yayın yılı ve dolayısıyla ölçeğin Türk kültürüne kazandırıldığı yılı **2013**'tür. Ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir; akademik kullanım genellikle

yazardan izin alınarak ücretsiz olabilir.

Referanslar

Öztemel, K. (2013). Testing the validity of the Emotional and Personality-Related Career Decision-Making Difficulties Questionnaire in Turkish culture. *Journal of Career Development*, 40(5) 390-407.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: duygusal-ve-kisilikle-iliskili-kariyer-karari-verme-zorluklari-olcegi-toad.pdf

Duygusal ve Kişilik İlişkili Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Maddeler için yazarın orijinal makalesine (Öztemel, 2013) başvurulması gerekmektedir.